ECLI:LV:ZAT:2022:1026.11210004622.3.S

Lietas arhīva Nr. KA06-0234-22/1

Krimināllieta Nr. 11210004622

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2022. gada 26. oktobrī

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Inga Putra,
tiesnese Inga Akmeņlauka un tiesnesis Raimonds Rinčs
izskatīja rakstveida procesā apelācijas kārtībā krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas sakarā ar Austrumzemgales prokuratūras prokurores Ivitas Gailes apelācijas protestu par Zemgales rajona tiesas 2022. gada 5. jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Zemgales rajona tiesas 2022. gada 5. jūlija spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar sabiedrisko darbu uz 280 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem.
Drošības līdzeklis /pers. A/ nav piemērots.
No /pers. A/ valsts labā piedzīti procesuālie izdevumi 114,95 *euro* par izņemtā transportlīdzekļa evakuāciju.

[2] /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), būdams narkotisko vielu ietekmē, šādos apstākļos.
2022. gada 7. februārī ap plkst. 11.55 /pers. A/ narkotisko vielu ietekmē bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas) vadīja transportlīdzekli */TL marka/,* valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, /vieta/, pa /vieta/, virzienā no /vieta/, kur netālu no ēkas Nr. /numurs/ viņu apturēja Valsts policijas darbinieki. 2022. gada 7. februārī veiktās medicīniskās pārbaudes rezultātā /pers. A/ asinīs atrasti hašiša (marihuānas) kanabinoīdi un urīnā atrasta tetrahidrokanabinola skābe, kas apstiprina narkotisko vielu ietekmi /pers. A/ organismā.
Tiesa atzinusi, ka ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu un tā papildinājumus iesniegusi Austrumzemgales prokuratūras prokurore Ivita Gaile, lūdzot atcelt spriedumu daļā par /pers. A/ noteikto sodu, taisot šajā daļā jaunu nolēmumu, atzīstot par vainīgu /pers. A/ Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz trim mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem.
Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 549. pantu un 551. panta piekto daļu, pirmās instances tiesas spriedums tiek pārsūdzēts nolūkā panākt tā atcelšanu daļā par noteikto sodu kā faktisku tā juridisku iemeslu dēļ. Prokurores protests pamatots šādi.
[3.1] Pirmās instances tiesa noteica sodu, kura piemērošanas rezultātā netiks sasniegts Krimināllikuma 35. pantā noteiktais soda mērķis, un nepilnīgi izvērtēja Krimināllikuma 46. pantā paredzētos soda noteikšanas vispārīgos principus, kas novedis pie tā, ka noteikts neatbilstošs sods un nav panākts krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums.
[3.2] Pirmās instances tiesa apsūdzētā darbībās ir konstatējusi atbildību mīkstinošu apstākli, norādot, ka saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otrās daļas nosacījumiem par atbildību mīkstinošu apstākli var atzīt to, ka apsūdzētais pēc būtības ir atzinis savas faktiskās darbības, bet nepareizi iztulko tās sekas, tostarp juridisko kvalifikāciju. Prokurore nepiekrīt atbildību mīkstinoša apstākļa konstatēšanai, jo lietas materiāli satur ziņas par to, ka /pers. A/ neatzīst, ka transportlīdzekli vadīja narkotisko vielu ietekmē, līdz ar to nav pamatots tiesas izdarītais secinājums, ka apsūdzētais pēc būtības ir atzinis savas faktiskās darbības.
[3.3] Pamatojoties uz Krimināllikuma 46. panta nosacījumiem, pirmās instances tiesa, nosakot soda veidu, ņēma vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Par /pers. A/ noskaidrots, ka viņš ir 21 gadu vecs, uz sprieduma taisīšanas brīdi kriminālī sodīts 9 reizes, pēdējo reizi ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020. gada 23. decembra spriedumu pēc Krimināllikuma 175. panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem. Sodu izcietis, sodāmība nav dzēsta. 2022. gadā ir uzsākti 4 kriminālprocesi, tostarp šis process, kas norāda uz noziedzīgu nodarījumu sistemātiskumu un rada pārliecību, ka noziedzīgai rīcībai /pers. A/ dzīvē nav gadījuma raksturs. Viens kriminālprocess ir izmeklēšanas stadijā, bet divos pieņemti tiesas nolēmumi, kas uz pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanu vēl nebija stājušies spēkā (Zemgales rajona tiesas 2022. gada 14. jūnija spriedums, notiesāts pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas ar sabiedrisko darbu uz 200 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem, proti, par analoģiska noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, Zemgales rajona tiesas 2022. gada 30. jūnija spriedums, notiesāts pēc Krimināllikuma 126. panta otrās daļas ar sabiedrisko darbu uz 280 stundām). Šī informācija raksturo /pers. A/ personību, proti, apsūdzētā nihilistisko attieksmi pret likumu ievērošanu.
Šie apstākļi norāda uz to, ka sabiedriskais darbs neatturēs /pers. A/ no noziedzīgas rīcības nākotnē un nesasniegs soda mērķi. Īpaši jāņem vērā, ka /pers. A/ nesen bija izcietis brīvības atņemšanas sodu un, nepaejot likumā noteiktajam sodāmības dzēšanas termiņam, izdarīja jaunu noziedzīgu nodarījumu.

[4] Viedokli par lietas izskatīšanu rakstveida procesā iesniegusi Austrumzemgales prokuratūras prokurore Ivita Gaile, norādot, ka nav noraidījumu

tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim, nav iebildumu par lietas iztiesāšanu rakstveida procesā.

Apsūdzētais viedokli par apelācijas protestu nav iesniedzis.

Motīvu daļa

[5] Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12. panta pirmā daļa noteic, ka krimināllietu apelācijas kārtībā var iztiesāt rakstveida procesā arī gadījumos, kas nav minēti Kriminālprocesa likumā.

Izvērtējusi krimināllietas materiālus, kā arī ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav iesnieguši pamatotus lūgumus par lietas iztiesāšanu mutvārdu procesā, Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka apelācijas protestu iespējams izskatīt rakstveida procesā.

[6] Pārbaudījusi krimināllietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma argumentāciju, apelācijas protestā norādītos motīvus, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka prokurores apelācijas protests ir pamatots un apmierināms, tāpēc Zemgales rajona tiesas 2022. gada 5. jūlija spriedums atceļams daļā par /pers. A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas, un šajā daļā taisāms jauns spriedums. Pārējā daļā spriedums kā tiesisks un pamatots atstājams negrozīts.

[7] Pirmās instances tiesas sprieduma daļā par apsūdzētā vainīgumu tam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā /pers. A/ nav pārsūdzējis. Zemgales apgabaltiesa secina, ka apsūdzētais /pers. A/ likumīgi un pamatoti atzīts par vainīgu un sodīts par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, līdz ar to pierādījumu pārvērtēšanai šajā daļā nav pamata. Vienlaikus Zemgales apgabaltiesa konstatē pirmās instances tiesas spriedumā pieļautu neprecizitāti atsaucē uz normatīvo aktu.

Pirmās instances tiesas sprieduma motīvu daļā kopsakarā ar citiem pierādījumiem novērtēta arī medicīniskās pārbaudes protokolā /amats/ /pers. B/ fiksētā informācija un izdarītais atzinums, ka apsūdzētajam ir konstatēta hašiša (marihuānas) lietošanas ietekme. Pirmās instances tiesa spriedumā atzinusi, ka nav pamata apšaubīt /amats/ /pers. B/ atzinumu, jo viņa ir ievērojusi Ministru kabineta 2008. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 394 "Alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr. 394) 29. punkta prasības, proti, ka medicīniskās pārbaudes protokolā detalizēti apraksta rezultātus, kas iegūti, veicot šajos noteikumos noteiktās darbības, un apstiprina vienu no minētā punkta apakšpunktos norādītajiem pārbaudītās personas stāvokļiem, konkrētajā gadījumā 29.5. apakšpunktā norādīto: ir konstatēts narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu lietošanas ietekme. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 394 30. punktu medicīniskās pārbaudes protokols tiek sastādīts un atzinums sniegts par pārbaudāmās personas stāvokli medicīniskās pārbaudes brīdī.

Zemgales apgabaltiesa norāda, ka saskaņā ar noteikumu Nr. 394 2. punktu šie noteikumi (izņemot 8., 9., 10. un 11. pielikumu) neattiecas uz kārtību, kādā transportlīdzekļa vadītājam konstatē alkohola koncentrāciju asinīs un izelpotajā gaisā, kā arī narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaidu. Kārtību, kādā transportlīdzekļa vadītājam nosaka alkohola koncentrāciju asinīs un izelpas gaisā, kā arī konstatē narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi, noteic Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumi Nr. 719 "Kārtība, kādā transportlīdzekļa vadītājam nosaka alkohola koncentrāciju asinīs un izelpas gaisā un konstatē narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi" (turpmāk – noteikumi Nr. 719). Proti, medicīniskā pārbaude transportlīdzekļa vadītājam notiek saskaņā ar noteikumu Nr. 719 prasībām, taču pārbaudes gaita, laboratorisko izmeklējumu rezultāti un ārsta atzinums tiek noformēts medicīniskās pārbaudes protokolā, kā veidlapu izmantojot noteikumu Nr. 394 8. pielikumu.

Salīdzinot abos noteikumos narkotisko vielu pārbaudes kārtību, Zemgales apgabaltiesa secina, ka tā ir identiska, turklāt abos gadījumos tiek izmantota identiska medicīniskās pārbaudes protokola veidlapa. Zemgales apgabaltiesai nerodas šaubas, ka ārste ir ievērojusi noteikumos Nr. 719 paredzēto pārbaudes kārtību, detalizēti aprakstījusi pārbaudes laikā konstatēto un saskaņā ar šo noteikumu 27.6. apakšpunktu izdarījusi likumīgu atzinumu, kas ir identisks noteikumu Nr. 394 29.5. apakšpunktā noteiktajam atzinumam – ir konstatēta narkotisko vielu ietekme. Citiem vārdiem sakot, pirmās instances tiesa izdarījusi pareizus secinājumus par pierādījuma pieļaujamību, attiecināmību un ticamību, taču pieļāvusi neprecizitāti, medicīniskās pārbaudes protokola novērtēšanā atsaucoties uz noteikumiem Nr. 394, nevis noteikumiem Nr. 719.

Šāda neprecizitāte sprieduma motīvu daļā nav novedusi ne pie nepareizas pierādījumu novērtēšanas pēc būtības, ne pie nepareiza pirmās instances tiesas sprieduma attiecībā uz apsūdzētā atzīšanu par vainīgu un sodīšanu, līdz ar to tā nedod pamatu pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai un jauna sprieduma taisīšanai.

Pirmās instances tiesas spriedums kopumā atbilst Kriminālprocesa likuma 511. un 512. pantā tiesas spriedumam izvirzītajām prasībām, izņemot tajā daļā, kas tiek atcelta.

[8] Zemgales apgabaltiesa atzīst par pamatotu prokurores apelācijas protestā norādīto, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. A/ par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu noteiktā pamatsoda veidu un mēru, un apsūdzētajam piemērojams Krimināllikumā noteiktajam soda mērķim un soda noteikšanas vispārīgajiem principiem atbilstošs soda mērs.

[8.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. pantu apsūdzētais /pers. A/ izdarījis Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētu mazāk smagu noziegumu, par kura izdarīšanu panta sankcija paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam, īslaicīgu brīvības atņemšanu, probācijas uzraudzību, sabiedrisko darbu vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu pirmās instances tiesa nepamatoti par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli atzinusi to, ka viņš pēc būtības atzīst savas faktiskās darbības, bet tikai nepareizi iztulko šo darbību sekas, tostarp juridisko kvalifikāciju.

Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka apsūdzētais pirmstiesas procesā savu vainu neatzina, bet tiesā atzina daļēji, precizējot, ka atzīst transportlīdzekļa vadīšanas faktu, neesot transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atzīst, ka divas vai trīs nedēļas iepriekš ir lietojis narkotiskās vielas, taču neatzīst, ka transportlīdzekļa vadīšanas laikā bijis narkotisko vielu ietekmē. Tādējādi Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka apsūdzētais nav bijis vaļsirdīgs un nav pilnībā atzinis viņam inkriminētās faktiskās darbības, konkrēti, nav atzinis transportlīdzekļa vadīšanu narkotisko vielu ietekmē. Zemgales apgabaltiesa pretēji pirmās instances tiesai nekonstatē atbildību mīkstinošu apstākli atbilstoši Krimināllikuma 47. panta otrajai daļai.

Savukārt, pamatojoties uz Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu, par atbildību pastiprinošu apstākli pamatoti atzīts, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

[8.2] Par apsūdzētā /pers. A/ personību pirmās instances tiesā noskaidrots, ka 21 gada vecumā iepriekš sodīts jau 9 reizes par dažādu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, tostarp smagu noziegumu izdarīšanu. Pēdējo reizi sodīts ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020. gada 23. decembra spriedumu pēc Krimināllikuma 175. panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem. Sods izciests, sodāmība nav dzēsta. Pirmās instances tiesā uz sprieduma pasludināšanu vēl divos kriminālprocesos bija taisīts tiesas spriedums, kas vēl nebija stājies spēkā. Viens – Zemgales rajona tiesas 2022. gada 14. jūnija spriedums pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas (transportlīdzekļa vadīšana 2022. gada 31. janvārī bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām alkohola ietekmē), otrs – Zemgales rajona tiesas 2022. gada 30. jūnija spriedums, kas stājies spēkā 2022. gada 12. jūlijā.

No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētais vairākkārt administratīvi sodīts, vairumā gadījumos naudas sodi nav samaksāti.

No lietā esošās Probācijas klienta narkologa apmeklējuma uzskaites lapas redzams, ka apsūdzētais /pers. A/ kopš 2022. gada 18. aprīļa divas reizes (2022. gada 3. maijā un 13. jūnijā) apmeklējis narkologu. Pirmās instances tiesas sēdē tiesa un prokurore par ticamu informāciju atzina apsūdzētā norādīto, ka viņš narkologu apmeklējis vairākkārt, ievērojot grafiku, t.i., vienu reizi mēnesī.

Lietā nav ziņu par jebkādām apsūdzētā veselības problēmām. Apsūdzētais norādīja, ka mainījis dzīvesvietu, lai izvairītos no slikti ietekmējošās kompānijas, dzīvo un strādā /vieta/, ir nodibinājis partnerattiecības, abi ar draudzeni kopā noīrējuši dzīvokli /vieta/.

[9] Krimināllikuma 35. un 46. pants noteic, ka soda mērķis ir sodīt vainīgo personu un atturēt to no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, un šī mērķa sasniegšanai sodam ir jābūt taisnīgam – atbilstošam nodarījuma smagumam un vainīgā personībai.

Nosakot sodu, jāvērtē ar likumu aizsargātās intereses apdraudējuma raksturs un radītais kaitējums, kā arī vainīgā personība.

[10] Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa ir noteikusi apsūdzētajam pārāk mīkstu sodu. Vērtējot apsūdzētā personību, Zemgales apgabaltiesa konstatē, ka uz pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanas brīdi apsūdzētais bija 9 reizes sodīts gan ar sabiedrisko darbu, gan ar brīvības atņemšanu nosacīti, gan ar brīvības atņemšanu. Šo sodu izciešana nav audzinājusi apsūdzēto, nav mainījusi viņa nihilistisko attieksmi pret likumu ievērošanu, nav atturējusi no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Šajā lietā noziedzīgais nodarījums izdarīts laikā, kad apsūdzētais izcieta sabiedriskā darba sodu citā krimināllietā (pēc apsūdzētā vārdiem devās pusdienās no sabiedriskā darba izpildes vietas), kas nepārprotami norāda uz to, ka sabiedriskā darba izciešana neaudzina apsūdzēto un neattur no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tāpat vēl nebija dzēsta sodāmība krimināllietā, kurā apsūdzētais bija izcietis brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem pēc Zemgales rajona tiesas 2020. gada 23. decembra sprieduma. Apsūdzētajam uz pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanas brīdi vēl vairākos kriminālprocesos bija noteikts statuss, kuram ir tiesības uz aizstāvību, turklāt līdz šim vienā no lietām spēkā stājies tiesas spriedums, ar kuru apsūdzētais notiesāts (skat. sprieduma [8.2] punktu). No Tiesu informatīvās sistēmas redzams, ka Zemgales rajona tiesa 2022. gada 14. jūnijā kriminālprocesā Nr. 11210003522 pasludinājusi notiesājošu spriedumu pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas. Kaut arī lieta tiks pārskatīta apelācijas kārtībā, no pirmās instances tiesas sprieduma redzams, ka apsūdzēto 2022. gada 31. janvārī apturējusi Valsts policijas amatpersona, kad apsūdzētais vadījis transportlīdzekli smagā alkohola ietekmē (virs divām promilēm), neesot transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Tiesā apsūdzētais savu vainu pilnībā atzina, lieta pirmās instances tiesā iztiesāta bez pierādījumu pārbaudes. Tātad, neskatoties uz to, ka 2022. gada 31. janvārī Valsts policijas amatpersona fiksēja apsūdzētā izdarīto likumpārkāpumu, jau pēc dažām dienām 7. februārī apsūdzētais atkal sēdies pie stūres, neesot transportlīdzekļa vadīšana tiesībām, turklāt narkotisko vielu ietekmē. Kaut arī pirmās instances tiesā apsūdzētais, neatzīstot narkotisko vielu ietekmi, apgalvoja, ka nekādā gadījumā nevadītu transportlīdzekli narkotisko vielu ietekmē, nevienu neapdraudētu, tomēr ir fiksēts, ka apsūdzētais rīkojās pretēji saviem vārdiem, proti, tikai dažas dienas pirms notikuma šajā lietā, t.i., 2022. gada 31. janvārī, vadīja transportlīdzekli smagā alkohola ietekmē, apdraudot kā sevi, tā citus satiksmes dalībniekus. Tas, ka reālas sekas nav iestājušās, nekādā ziņā nemazina šī noziedzīgā nodarījuma sabiedrisko bīstamību.

Zemgales apgabaltiesa nepiekrīt pirmās instances tiesas spriedumā izdarītajam secinājumam, ka narkologa apmeklējums pats par sevi liecina, ka apsūdzētais ir sapratis savas prettiesiskās darbības cēloņus un uzsācis resocializācijas ceļu. Pirmkārt, narkologa apmeklējums ir obligāts Valsts probācijas dienesta noteikts pasākums, otrkārt, tiesas rīcībā nav informācijas par šo apmeklējumu norisi, apsūdzētā attieksmi un ārsta redzējumu par personas vēlmi ārstēties un resursiem to arī reāli darīt. Zemgales apgabaltiesa nepiekrīt pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam, ka sabiedriskā darba izciešanas rezultātā apsūdzētais tiks motivēts laboties, jo no lietas faktiskajiem apstākļiem un personību raksturojošās informācijas konstatējams gluži pretējais. Turklāt arī pirmās instances tiesa spriedumā vienlaicīgi izdarījusi pretējus atzinumus, proti, gan to, ka sabiedriskais darbs motivēs laboties, gan to, ka piemērotie sodi apsūdzēto, diemžēl, nav atturējuši no jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanas.

Zemgales apgabaltiesa secina, ka pirmās instances tiesa pārsteidzīgi atzinusi, ka apsūdzētajam /pers. A/ piemērojams sods sabiedriskā darba veidā un ka šāda soda noteikšana varētu sasniegt Krimināllikuma 35. pantā definēto soda mērķi.

[11] Papildus Zemgales apgabaltiesa ieguvusi informāciju no Valsts probācijas dienesta par apsūdzētajam piespriesto sodu izpildes gaitu. Apsūdzētais atrodas Valsts probācijas dienesta uzraudzībā un sabiedriskā darba izpildē, pamatojoties uz Zemgales rajona tiesas 2019. gada 19. decembra lēmumu krimināllietā Nr. 11210038817, kurā apsūdzētajam noteikts galīgais sods – brīvības atņemšana uz 10 mēnešiem, sabiedriskais darbs uz 420 stundām, probācijas uzraudzība uz 1 gadu 6 mēnešiem (nolēmums stājies spēkā 2019. gada 31. decembrī). Sabiedriskais darbs ir pilnībā izciests, probācijas uzraudzība turpinās līdz 2022. gada 6. novembrim. Apsūdzētajam izpildē atrodas vēl viena soda izpildes lieta Zemgales rajona tiesas 2022. gada 30. jūnija spriedums krimināllietā Nr. 11210003722, ar kuru noteikts sabiedriskais darbs uz 280 stundām. Spriedums stājies spēkā 2022. gada 12. jūlijā. Līdz 2022. gada 24. oktobrim nostrādātas 193 stundas.

Šī informācija apstiprina Zemgales apgabaltiesas secinājumu, ka sabiedriskā darba sods soda mērķa sasniegšanai ir par mīkstu. Ja apsūdzētais vairākkārt izcieš (reāli strādā) sabiedriskā darba sodu, taču neizdara nekādus secinājumus, nemaina savu prettiesisko dzīvesveidu, turpina izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus, tad soda veidam par jauniem noziedzīgiem nodarījumiem jākļūst bargākam. Tāpat dienesta sniegtā informācija apstiprina, ka šajā lietā noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais izdarījis, ne tikai izpildot sabiedrisko darbu citā kriminālprocesā, bet arī esot probācijas uzraudzībā.

[12] Tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46. pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi, taču tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus (*Augstākās tiesas 2018. gada 19. jūnija lēmums lietā Nr. SKK-J-348/2018*).

Zemgales apgabaltiesa norāda, ka Augstākā tiesa vairākkārt paudusi atziņu, ka nesamērīgi mīksta soda noteikšana, kas pamatota vienīgi ar apsūdzētā personību pozitīvi raksturojošo ziņu izvērtējumu, nesasniegs soda mērķi – sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jo šādā gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam. Šādas situācijas neveicina arī soda prevencijas uzdevumu izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2014. gada 18. decembra lēmumu lietā Nr. SKK-J-483/2014, 2015. gada 21. janvāra lēmumu lietā Nr. SKK-004/2015*).

[13] Lemjot par apsūdzētajam /pers. A/ nosakāmā soda veidu, Zemgales apgabaltiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, savukārt, nosakot soda mēru – atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka Krimināllikumā noteiktā soda mērķa sasniegšanai, tas ir, lai aizsargātu sabiedrības drošību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu un resocializētu sodīto personu, lai panāktu, ka notiesātais un arī citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, apsūdzētajam /pers. A/ nosakāms sods īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais izdarījis mazāk smagu noziegumu, konstatēts viens atbildību pastiprinošs apstāklis, nav konstatēti

atbildību mīkstinoši apstākļi.

Tāpat ņemams vērā Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu 2008. gada 25. aprīļa kopsapulces rekomendāciju vienveidīgai tiesību normu piemērošanai soda noteikšanā 16. punktā noteiktais, ka atbildību pastiprinošu apstākļu esība pati par sevi liedz tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu.

Zemgales apgabaltiesa pievienojas prokurores apelācijas protestā norādītajam, ka, lai tiktu sasniegts kriminālsoda mērķis un panākta /pers. A/ resocializācija, atjaunots taisnīgums un, lai citas personas tiktu brīdinātas par nepieļaujamību izdarīt likumpārkāpumus, viņam piemērojams panta sankcijā paredzētais īslaicīgas brīvības atņemšanas sods soda mēra maksimālajā robežā. Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka prokurores lūgtais sods – īslaicīga brīvības atņemšana uz 3 mēnešiem – ir pamatots, atbilstošs sods izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam un apsūdzētā personībai.

Pirmās instances tiesa pamatoti noteica apsūdzētajam par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu panta sankcijā obligāti paredzēto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu. Piespriestais papildsoda termiņš uz četriem gadiem ir pamatots, samērīgs un atbilstošs izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam un apsūdzētā personībai.

[14] Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas, un atceltajā daļā taisāms jauns spriedums.

Pārējā daļā Zemgales rajona tiesas spriedums kā likumīgs un pamatots atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563. panta $1.^1$ daļas 2. punktu un Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12. panta pirmo daļu, Zemgales apgabaltiesa

nosprieda

atcelt Zemgales rajona tiesas 2022. gada 5. jūlija spriedumu daļā par /pers. A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas.

Sodīt /pers. A/ pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Zemgales apgabaltiesā.

Tiesnese referente I. Putra

Tiesneši I. Akmeņlauka

R. Rinčs